

MRO
Museibanornas Riksorganisation
Kassör Johan Vinberg

Protokoll fört vid vårmöte inom MRO i Köping 2006-03-25, kl 11.00
Plats: Köping-Uttersberg-Riddarhyttans f.d. stationshus i Köping

Närvarande:

MRO

Daniel Niklasson, styrelseledamot
Johan Vinberg, kassör
Sven Fredén, kontaktman JVS och Näringsdepartementet
Per-Åke Lampemo, samordnare av 891-helgen i Västervik
Björn Perneborn, sammankallande i TRI-gruppen

Mf Anten-Gräfsnäs Järnväg

Lars Johansson.
Per-Olov Söderpalm

Museispårvägen Malmköping AB

Jan Frick
Björn Lundgren
Åke Strid

Nora Bergslags Veteranjärnväg

Rune Bergstedt

Mf Skånska Järnvägar

Joakim Larsson
Mattias Månsson (tillika arbetsgruppsordförande i MRO)

Stockholms Spårvägar AB

Anders Wester

Skara-Lundsbrunns Järnvägar

Åke Paulsson

HWJ/Tjustbygdens Järnvägsförening

Magnus Eriksson

SRJmf/Upsala-Lenna Jernväg

Lars Granström
Jan Winberg

Mf Östra Södermanlands Järnväg

Ragnar Hellborg
Joakim Johansson
Christer Malm

Gäster:

Arbetetes Museum

Torsten Nilsson

Fedecrail

Sten Erson-Wester

Malmö Stads Spårvägar mf (tillika ansökarförening)

Anders Silfverling

Järnvägsstyrelsen (JVS)

Anneli Eriksson

Christer Södergren

Värdföreningen - Köpings-Uttersbergs Järnvägs mf

Anders Nordebring

Arne Bryngelsson

Kjell-Åke Leijon

1. Vårmötetets öppnande

Johan Vinberg och Anders Nordebring hälsade de närvarande välkomna.

MRO-ordföranden Thomas Lange samt deltagare från SKIJ och GHJ hade fått anmäla förhinder i sista minuten. Anders Nordebring berättade därefter underhållande och initierat om museiföreningens verksamhet och vad man har för framtidsplaner. En hel del nyfikna frågor ställdes från mötesdeltagarna avslutningsvis. Därefter förklarade Johan Vinberg mötet öppnat.

2. Val av mötesordförande

Till mötesordförande valdes Anders Nordebring.

3. Val av mötessekreterare

Till mötessekreterare valdes Johan Vinberg.

4. Val av justeringsman

Till att jämte mötesordförande justera protokollet valdes Rune Bergstedt.

5. Fråga om kallelse skett korrekt och i tid

På frågan svarade mötet ”ja”.

6. Fastställande av dagordning

Mötet fastställde därefter dagordningen.

7. Beslut om att anta MSSmf som ny MRO-medlem

Anders Silfverling från MSS mf presenterade föreningen och verksamheten. Mötesdeltagarna hade före mötet fått föreningens ansökningshandlingar tillskickade. Det ställdes många frågor – mest av nyfiken art om hur banförlängningen kan gå till och hur vändslingor kan byggas.

Mötet beslöt: - att anta Malmö Stads Spårvägars museiförening som fullvärdig medlem i MRO.

8. Representanter för Järnvägsstyrelsen

Anneli Eriksson och **Christer Södergren** presenterade den snart 2 år gamla tillsynsmyndighetens organisation och verksamhet. De betonade vilka skillnader som finns mot den förra myndigheten, Mötesdeltagaren fick bl.a. veta:

- att man sköter tillsynen av 550 infrastrukturförvaltare och 140 järnvägsföretag
- att man eftersträvar mer tydliga och konsekventa beslut och inte beslut ”från fall till fall”
- att det kommer ta längre tid att få svar från Järnvägsstyrelsen än den förra myndigheten. Som ett exempel nämndes ”ansökan om nybyggnation av spår mer än 100 meter”. En infrastrukturförvaltare måste anmäla detta till JVS och dessutom presentera vilka föreskrifter man använder sig av vid projektering och bygge (viktig i synnerhet om ny järnvägsteknik ska användas). Ett sådant anmälan kan ta fyra månader att behandla hos JVS. Sven Fredén fyllde i med orden ”museibanan anmäler – JVS fäller avgörandet”
- att JVS dock inte tänker jaga någon utövare eller vara ”ordningspolis”, i gengäld kommer en utövare att drabbas hårt om regelverk och dokumentation inte är i ordning vid en revision...eller i samband med en olycka!
- att museibanorna samt utflyktsföreningarna (på Banverkets spåranläggningar) sorterar under ”Infrastrukturenheten” (och inte Företagsenheten) på JVS för att uppnå en form av enhetligt handläggande.
- att museibanorna dock måste hålla kontakter med de juridiska och tekniska enheterna i specialfrågor som rör dessa.
- att man på JVS är tillsynsmyndighet även för andratyper av spåranläggningar som exempelvis tivoliområden, bergbanor, malmbanor i gruvor, kranbanor i hamnar, etc
- att JVS avstyrkte Näringsdepartementets förslag om att låta spårvägar, tunnelbanor och museibanor sortera under en egen lag. Istället vill JVS att ”alla ska in i en fålla” dvs en enda lag och utifrån denna kunna skriva kompletterande bestämmelser för t.ex. gruvbanor, spårvägar och museibanor.
- att Näringsdepartementet efter detta avstyrkande inte har gått vidare, utan arbetar med ett nytt förslag. Osäkert dock när det är färdigt.

Presentationen gled därefter över till en givande diskussion där det också ställdes frågor. Eriksson och Södergren sa ur ett mer personligt perspektiv:

a) MRO måste engagera sig tidigt i lagstiftningsfrågor

b) MRO bör helst finnas med på europeisk nivå (EU) eftersom det är på den nivån det framledes kommer föreslås regeländringar och lagar.

c) MRO borde ha någon form av rutiner för dylika arbeten annars riskerar museibanorna att hamna i kläm. På dessa tre kommentarer svarade bl.a. Sven Fredén och Sten Erson-Wester att MRO verkligen försöker vara med på ett tidigt stadium i nationella lagfrågor och att vi via FEDECRAIL bevakar EU-kommissionens förslags på nya regler och lagar.

d) De kunde inte se att MRO yttrat sig när den nya järnvägslagen var ute på remiss. Dock hade JVS nämnt museibanornas specifika särart i sitt yttrande. Sven Fredén svarade att MRO visst varit med i denna process men att Näringsdepartementet slarvat vid handläggandet.

e) Christer Södergren menade att museibanorna i Sverige borde mer framhålla sin historiska och kulturella status samt kunskapsbevarande särart jämfört med övriga järnvägar och spårtrafikutövare. Det skulle leda till – trodde han – en större förståelse för varför museibanor bör särbehandlas i lagar och regelverk.

Johan Vinberg svarade att MRO genom sitt nära samarbete med statliga Arbetets Museum och Sveriges Järnvägsmuseum, löpande kontakter med Riksantikvarieämbetet (i bidragsfrågor) och medlemskap i Arbetsam har ett bra stöd att luta sig mot om man skulle ge sig in i en dylik argumentering.

f) Eriksson och Södergren gick också igenom vilka museibanor som ska söka nytt trafiktillstånd de kommande åren. Man vill gärna ha oss ”färdiga och klara” innan 2008 då de stora förvaltningarna ska vara inne med sina ansökningar.

På en fråga från Johan Vinberg klargjorde Anneli Eriksson att med ansökan ska alla regler och föreskrifter skickas med – även om dessa finns i Järnvägsinspektionens arkiv i JVS källare.

De som inte kommer in med sina ansökningar i tid får räkna med åtgärds från JVS sida såsom indraget trafiktillstånd.

g) De påpekade också att om en järnväg/spårväg ändrar sin TRI i större utsträckning kräver detta också en ny ansökan om trafiktillstånd.

h) Södergren berättade även om de sk TSD som kommer berör museiföreningar som kör på Banverkets spåranslagningar. Bl.a. innebär TSD att linjeboken försvinner. Han menade att detta inte berörde så många MRO-föreningar men undrade samtidigt varför inte JHRF varit med på TSD-mötena, eftersom dessa är öppna för hela branschen?

Sven Fredén (som suttit med i JHRF's styrelse under 2005) förklarade att JHRF genomgår just nu en reorganisation.

i) Diskuterades ev, kommande krav på att göra järnvägsnätsbeskrivning för att öppna och underlätta för ”andra operatörer”. Ska detta även gälla museibanor? Skånska Järnvägar avser att göra en järnvägsnätsbeskrivning.

j) Daniel Niklasson informerade om den urvalstest som krävs vid Tjf med anledning av att man trafikerar BV spår mellan Jenny och Västervik.

k) Rune Bergstedt påpekade att för trafik på banverkets spår krävs det periodiska (t.ex. vart 12:e år) lagerrevisioner som är ganska kostsamma på vissa fordon med rullager. Det gäller t.ex. diesellok litt T21. Intervallet 12 år torde vara anpassade för kommersiell trafik där fordonen utnyttjas på ett helt annat sätt än museifordon. Information om olika sådana metoder finns i en rapport från KTH/Järnvägsgruppen ”IT-teknik för effektiva tågssystem för gods”. Den finns bl.a. att hämta på Internet http://www.infra.kth.se/tol/jvg/publikationer_sv.html. Det bör därför vara möjligt att utveckla ett ombordbaserat analys- och larminstrument med temperaturgivare som installeras i eller i kontakt med lagren, för användning på t.ex T21. Att systemet direkt kan kommunicera med föraren underlättar uppbyggnaden och medger snabb information vid avvikelser från det normala. Nog borde väl detta vara en möjlig väg att minska kostnaden för våra museala T21:or som ibland används på BV spår. Det trodde också Eriksson och Södergren – men att instrumentet i så fall måste godkännas av JVS.

l) Daniel Niklasson tog upp problemet med att det finns ett antal myndigheter utöver JVS som museiföreningarna behöver känna till för att ta kontakt med i olika säkerhetsfrågor, t.ex. när det gäller elssäkerhet, arbetarskydd etc. Det är önskvärt att MRO får ta del av den lista över myndigheter som FAS har utarbetat..

m) Slutligen sa Eriksson och Södergren att det JVS presentationen finns som pdf-fil på myndighetens hemsida.

Torsten Nilsson från Arbetsam och Arbetets Museum fick slutordet innan mötet gjorde avbrott för lunch.

Torsten berömde och gratulerade både MROs och JVS mötesdeltagare för den sakliga diskussionsnivån, avspända och vänliga samtalstonen samt viljan till att förstå varandras argument. Bara några veckor tidigare hade han bevistat ett möte mellan Sjöfartsinspektionen och Sveriges Ångbåtsförbund var hätskt, otrevligt och med låsta positioner. Torsten menade att vi i MRO måste ta vara på våra goda förbindelser vi har med olika myndigheter och göra det bästa av dessa.

10. Orientering om jubileumsaktiviteter ”Järnvägen 150 år”

Efter lunchen var det dags att informera om jubileumsåret 2006.

10a. Johan Vinberg sammanfattade med stöd från Anders Nordebring, Christer Malm och Mattias Månsson om Järnvägs Museets seminarium inför det stundande jubileumsåret.

10b. Per-Åke Lampemo och Daniel Niklasson redogjorde de gemensamma smalspårsaktiviteterna på HWJ som blir ett speciellt 891-evenemang. Bl.a. redovisades en budget, bemanningsplaner, fordonsresurser, mm. Järnvägsmuseum skjuter till SEK 50.000:- mot att MRO-banorna deltar i rallarveckan. Svensk Banproduktion AB sponsrar med att låta en av sina anställda (tillika aktiv i HWJ) arbeta heltid med evenemanget under avlönade 14 dagar, HWJ hade dessutom sålt biljetter på förköp till utländska besöksgrupper för ca SEK 35.000:-.

10c. Daniel Niklasson och Mattias Månsson berättade om den planerade rallarveckan i Gävle. Ett program och en kallelse efterlystes av några mötesdeltagare. En sådan skulle komma ut till MRO-banorna i april enligt Niklasson.

11. Arbetets museum:

Inbjudan till möte i höst samt utställning vid rundeln på Arbetets museum.

Torsten Nilsson från Arbetets Museum föredrog kortfattat planer på ett möte mellan olika teknikhistoriska organisationer i Norrköping under hösten 2006. Tanken är att få olika föreningar och organisationer att berätta om sina erfarenheter kring medlemsrekrytering, sponsring, markandsföring, etc. Ett annat samtalsämne kommer handla om statsbidraget på fyra miljoner kronor. Hur har det hittills fungerat och vad händer när anslaget eventuellt utökas till åtta (8) miljoner kronor budgetåret 2007?

12. Korta rapporter

12a MRO arbetsgrupper:

Mattias Månsson berättade att bantekniska gruppen försöker nu synkronisera sina resp. banbesiktningskurser och besiktningsföreskrifter så att de blir något sänär lika för alla MRO-banor. Björn Perneborn berättade initierat och informativt om arbetet med MRO TRI. Det går sakta men säkert framåt. Björn tippade att museibanorna skulle få ett förslag för remissyttrande under 2008.

12b FEDECRAIL

Sten Erson-Wester föredrog vad som har hänt och vad som planeras hända inom det Europeiska samarbetet Fedecrail. Sten påpekare att det kommande mötet i grekiska Volos – liksom alla Fedecrail-konferenser är öppna även för enskilda personer.

En aktuella fråga handlade om att införa ett Fedecrail-kort – likt vårt MRO-kort.

Sten berättade också om de ansträngningar han och andra i Fedecrail har haft för att få till stånd ett ungdomsläger. Brist på finansiering och föreningsbyråkrati har hittills försenat ärendet.

Sven Fredén föreslog att Fedecrail skulle svara för insamlandet av museibanestatistik från hela Europa. MROs styrelse ombands väcka frågan.

Johan Vinberg påminde om Fedecrails utredning om en ”försäkrings-mutual”. Dock fanns inget svar om ärendet avancerat eller insomnat.

Johan Vinberg meddelade att ingen i MROs styrelse kunde åka till Volos. Christer Malm (som känner Grekland och museibanorna där sedan tidigare) fick fågan om han kunde ställa upp. Christer lovade återkomma till snabbt MROs styrelse med ett svar.

12c JHRF-nytt

Sven Freden – som suttit i JHRFs styrelse arbetsåret 2005, redogjorde kortfattat vad som hänt inom denna organisation de senaste månaderna.

Sven påpekade att handläggandet av försökningsfrågor och förhandlingar med dito bolag inte bör vara en styrelsefråga för varken JHRF eller MRO, utan ett gemensamt uppdrag som tilldelas någon intresserad från de båda organisationerna.

12d Tågsommar och Tur-mässan

Det fanns inga rapporter från varken Tågsommargruppen eller Turmässan.

13. Övriga frågor som mötet önskar behandla

a) Rune Bergstedt från NBvJ meddelade att hans förening har grusvagnar från TGOJ som man kan tänka sig byta/sälja. Hör av er till honom på email: rune.bergstedt@telia.com

b) Ragnar Hellborg från ÖSIJ hade frågat runt i Mariefred vad de aktiva där ville ha MROs hjälp till. Efter en stunds resonering hade man låtit göra en lista över tekniska samarbetsfrågor såsom:

- gemensamma inköp av historiskt riktiga föremål och material (t.ex. färgat glas, gammeldags armaturmetall, mjölkvita glas, rälsstap, skarvjärn,
- en hemsida för ”köp, sälj och låna” järnvägs- och spårvägshistoriska föremål
- en sammanställning av var man kan köpa rökgastuber och armaturer
- en ”pool” för lagring av ritningar, som tillverkningsritningar av ångloksdelar
- ett aktivare kunskapsutbyte, finna ut ett bra system för utbytet

Lars Granström från ULJ kommenterade förslaget med att det funnits likandade funderingar tidigare, kanske mer på inofficiell nivå. Han menade att om det bara fanns en eller flera intresserade och ”Web-kunniga” personer skulle idén med hemsidan kunna realiseras ganska så omgående.

c) Björn Lundgren från MUMA föreslog att MRO så småningom tog upp en diskussion med de läkare som är knutna till JVS om hur Dispanser för bl.a. åldersdiabetes ska handläggas på ett bra och enkelt sätt. En uppvaktning och ett klart besked från JVS vore önskvärt.

14. Plats för höstmöte/årsmöte 2006 samt vårmöte 2007

Mattias Månsson från SkJ bekräftade att höstmötet kommer arrangeras i Brösarp hållas den 7 och 8 oktober i år.

Som brukligt är diskuterades även vårmötet. Johan Vinberg föreslog att vårmötet ska hållas vid järnvägmuseet i Valla/Linköping. Mötet biföll förslaget och gav styrelsen i uppdrag att jobba vidare med idén.

15. Mötets avslutande

Mötesordförande Anders Nordebring avslutade mötet och tackade alla deltagare. Daniel Niklasson tog till orda och tackade värdföreningen för ett lyckat arrangemang och överräckte den just utkomna boken om NVHJ som gavs från MRO till föreningen och dess bibliotek.

Bromsten 2006-09-17

Johan Vinberg
mötessekreterare

Justeras:

Uppsala 2006-10-05

Anders Nordebring
mötesordförande

Gyttorp 2006-10-05

Rune Bergstedt
justeringsman